

Uchwała nr XIII/85/16
Rady Powiatu w Rybniku
z dnia 28 stycznia 2016 r.

W sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Rybnickiego na lata 2015-2020

Na podstawie art.12 pkt.4, pkt.9ca i pkt.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. z 2015r., poz.1445 ze zmianami), art.3 pkt.3, art.6 i art.9 ust.3 oraz art.19 ust.3a ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2014r., poz.1649)

Rada Powiatu Rybnickiego uchwala co następuje:

§1

Przyjmuje się dokument pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Rybnickiego na lata 2015-2020” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Rybniku.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Jan Tokarz

RADCA PRAWNY

dr hab. Anna Wierzbica

Starostwo Powiatowe w Rybniku

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU RYBNICKIEGO NA LATA 2015-2020

Rybnik, listopad 2015

Spis treści:

I. Wstęp	str.3
II. Diagnoza Powiatu Rybnickiego	str.4
III. Uwarunkowania rozwoju powiatu rybnickiego	str.9
IV. Zarys rozwoju powiatu rybnickiego	str.13
V. Cele rozwoju powiatu rybnickiego	str.14
VI. Analiza SWOT dla celów rozwoju powiatu rybnickiego	str.15
VII. Kierunki działań	str.18
VIII. Monitoring strategii i wskaźniki pomiaru celów strategicznych	str.21
IX. Załącznik	str.24

I. Wstęp

Strategia rozwoju to najogólniejszy dokument dotyczący rozwoju społeczno-gospodarczego jaki może opracowa  powiat, jednak trudno wyobrazić sobie sprawne zarządzanie rozwojem bez tego dokumentu. Powiat rybnicki posiada strategi , której horyzont czasowy sięga roku 2015. Dokument przygotowany wiele lat temu nie spełnia już jednak wymogów metodologicznych budowania wsp czesnych strategii oraz, co istotniejsze, odnosi się do nieobowiązujących już dokumentów wyższego rzędu (regionalnych, krajowych i unijnych). Aktualnie opracowana Strategia rozwoju powiatu rybnickiego na lata 2015-2020 stanowi ramy konstruowania lokalnej polityki rozwoju (w tym także programowania lokalnego), przygotowywana jest zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, na obecny okres programowania (z horyzontem czasowym 2020 rok) i w założeniu ma umo liwi  aplikowanie o Œrodki Unii Europejskiej.

II. Diagnoza Powiatu Rybnickiego

Powiat Rybnicki leży w południowo-zachodniej części województwa śląskiego w obrębie Kotliny Raciborsko-Oświęcimskiej na Płaskowyżu Rybnickim na wysokości 210-290 m n.p.m. Od północy graniczy z powiatem gliwickim, od zachodu z powiatem raciborskim, od południa z powiatem wodzisławskim i miastem Jastrzębie Zdrój, a od wschodu z powiatem mikołowskim i miastem Łódź. Został utworzony 1 stycznia 1999 roku na mocy reformy administracyjnej. W jego obrębie znajduje się pięć gmin: Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Świerklany. Obszar powiatu mimo, iż położony w rejonie eksploatacji górniczej, nie jest pozbawiony walorów przyrodniczych i turystycznych. Bogata oferta kulturalna i edukacyjna regionu stała się magnesem przyciągającym coraz więcej młodych ludzi. Na terenie powiatu istnieją dobre warunki do aktywnego wypoczynku. Umożliwiają to szlaki rowerowe łączące atrakcyjne dla zwiedzających miejsca: drewniane kościoły z XVI-XVIII wieku, zabytki techniki, łowiska bobrów, pomniki przyrody. Cztery gminy powiatu rybnickiego leżą w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich.

Mapa: Gminy powiatu rybnickiego

źródło: www.gaszowice.pl

***Portret powiatu rybnickiego można stworzyć przy pomocy
poniższej tabelki przedstawiającej dane na temat powiatu:***

Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	100	100	285,7	90	77,8	335,7	100	100
Gęstość zaludnienia	331	332	333	340	341	343	344	345
Lesistość [%]	32,4	32,3	32,3	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców	1,39	1,41	1,45	1,49	1,49	1,58	.	.
Liczba imprez oświatowych w muzeach na 10 tys. mieszkańców	0 ^c	0 ^c	0 ^c	.	.	.	.	.
Liczba ludności (według faktycznego miejsca zamieszkania; stan w dniu 31 XII)	73931	74215	74509	75995	76367	76597	76915	77150
Liczba miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	14	14	40	36	28	94	94	94
Liczba mieszkańców do użytkowania	263	371	208	232	247	180	260	189
Liczba mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców	324,2	327,4	328,7	305,7	307,2	308,3	310,1	311,2
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym	337	398	477	539	439	425	430	454
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	290	367	436	494	416	378	390	393
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym - spółki handlowe	5	12	14	11	8	19	17	17
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	3	1	1	3	1	0 ^c	0 ^c
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego	1	3	1	1	3	1	0 ^c	0 ^c
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych	1499	1114	1738	1943	2053	2135	2288	1950
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych zwolnionych z przyczyn zakłádów pracy	13	7	4	7	9	70	176	102
Liczba osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 tys. mieszkańców	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c
Liczba pielęgniarek i pożytych (personel pracujący ogółem) na 10 tys. ludności	11,6	16,7	27,7	19,7	21,3	0 ^c	21,3	.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	98,9	100,8	99	103	103	105,1	106,6	107,7
Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przypadająca na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu	17,4	15,6	14,9	13,8	12,9	11,9	.	.
Liczba urodzeń żywych	757	865	819	842	893	836	859	805
Liczba zatrudnionych przyjeżdżających do pracy do powiatu	.	.	.	.	2699	.	.	.
Liczba zgonów	698	714	701	641	682	767	716	774
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	54,6	54,3	54	53,9	54,2	54,6	55,7	56,2
Masa odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [tys. ton]	2	2	4	28	14	10	10	12
Masa zebranych odpadów komunalnych [tys. ton]	.	.	.	.	.	.	.	.
Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych z wykształceniem wyższym w subregionalnych ośrodkach akademickich	5,9	7,7	8,3	10	11	10,9	10,8	11,7
Odsetek dzieci w wieku 0-3 lata objętych opieką w żłobkach [%]	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0,3	0,8	1,6
Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	33,7	41,5	42,5	46,4	40,7	39,4	43,2	.
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	46,5	51,9	57,1	59,2	58,2	55,8	60,4	.
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	60,1	64,5	65,7	65,1	62,5	62,3	65,3	.
Odsetek dzieci w wieku 4 i 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	72,2	75,6	79,8	76,2	77,4	75,6	78,5	.
Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków [%]	48,7	48,6	47,4	47,3	44,6	52,8	47,6	50,5
Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej [%]	31,2	31,5	31,6	32,9	36,4	38,2	38,9	.
Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej [%]	92,9	92,9	92,9	93	93,1	93	93,2	.
Odsetek zgonów kobiet z powodu nowotworu szyjki macicy [%]	0,6	0,6	0,9	1,1	1,2	0,3	2	.
Powierzchnia [ha]	22364	22364	22364	22364	22364	22364	22364	22364
Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej [ha]	70,1	70,1	70,7	70,7	48,6	48,6	43,4	43,4
Powierzchnia użytków rolnych utrzymanych w dobrej kulturze rolnej [ha]	.	.	.	5470	.	.	.	.

Przeciętna liczba uczestników imprez w domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach na 1 mieszkańca	1	.	0,9	.	0,8	0,8	1,5	1
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania [m ²]	162,6	157,6	161,3	159,3	151,7	118,3	119,7	116,9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w gospodarce narodowej (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) [zł]	2359,47	2533,82	2779,46	2864,91	3109,11	3217,2	3345,95	3508,61
Przyrost naturalny	59	151	118	201	211	69	143	31
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,8	2	1,6	2,7	2,8	0,9	1,9	0,4
Saldo migracji gminnych na pobyt stały na 1000 osób	3,9	3,2	3,1	2,4	2,1	2,3	0,8	2,7
Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]	9,8	7	10,8	11,4	12	12,3	13,4	11,6
Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych	0 ^c	26	0 ^c	0 ^c	0 ^c	16	28	40
Udział absolwentów zasadniczych szkół zawodowych oraz techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących)	38,5	32,5	43,5	28,9	30,9	46,1	48,2	50,5
Udział odpadów (z wyłączeniem komunalnych) poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku [%]	100	100	100	10,5	99,3	97	85,9	0 ^c
Udział osób pozostających bez pracy powyżej dwunastu miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych [%]	35,4	21,4	12,8	20,1	24,5	26	29,1	33,9
Udział powierzchni objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni geodezyjnej ogółem [%]	.	.	97,33	97,3	97,3	97,3	97,3	97,3
Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem [%]	58,5	58,5	58,5	58,5	58,5	58,5	58,5	58,5
Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%]	1,8	2,4	2,8	2,4	1,1	1,2	1	0,8
Udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach budżetu jednostek samorządu terytorialnego ogółem [%]	2,5	2,8	3,1	3,3	2,5	2,6	2,9	8,4
Udział wyjeżdżających do pracy w zatrudnionych w powiecie [%]	.	.	.	.	55,4	.	.	.
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,3	11,7	11	11,1	11,7	10,9	11,2	10,5
Wskaźnik urbanizacji [%]	.	.	.	37,7	37,4	37,3	37	36,7
Wystawy w obiektach działalności wystawienniczej - międzynarodowe w Polsce	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c

Wystawy w obiektach działalności wystawienniczej - polskie w kraju	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c
Wystawy w obiektach działalności wystawienniczej - polskie za granicą	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c
Wystawy w obiektach działalności wystawienniczej - zagraniczne w Polsce	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c	0 ^c
Zgony kobiet z powodu nowotworu szyjki macicy na 100 tys. kobiet	5,3	5,3	7,9	7,9	10,3	2,6	18	.
Zgony kobiet z powodu nowotworu złośliwego sutka na 100 tys. kobiet	42,7	21,3	34,4	21,1	25,8	36,1	33,4	.
Zgony na 1000 ludności	9,5	9,6	9,4	8,5	8,9	10	9,3	10
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	6,6	8,1	3,7	7,1	6,7	4,8	5,8	9,9
Zgony osób w wieku do 65 lat z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności w tym wieku	107,5	91,7	102,1	92,5	57,3	91,6	82,7	.
Zgony z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	430,9	444,2	363,2	347,5	422,4	458,5	423,9	.
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem [hm³]	4,8	4,6	4,5	4,5	4,5	5,4	5,3	5,3
Legenda:								
". " - Zupełny brak informacji, wypełnienie jest niemożliwe lub niecelowe lub dane jeszcze niedostępne								
a - Zjawisko występuje w wielkości mniejszej od 0, 5/0, 05/0, 005/0,0005 w zależności od precyzji wskaźnika								
c - Zjawisko nie występuje								
Dane pochodzą ze strony www.strateg.stat.gov.pl								

III. Uwarunkowania rozwoju powiatu rybnickiego

Powiat rybnicki po dokonaniu analizy sytuacji demograficzno-gospodarczej i diagnozy jego sytuacji na tle lokalnym jak i regionalnym może być oceniany i klasyfikowany przy pomocy następujących pytań-wyznaczników:

1. Co pozytywnie wyróżnia powiat rybnicki?
2. Jakie bariery w rozwoju funkcjonują w naszym społeczeństwie?
3. Jakie cele do zrealizowania ma powiat rybnicki?

Po dokonaniu analizy okazuje się, że jako powiat posiadamy wiele pozytywnych cech, które nas wyróżniają na tle innych samorządów i mogą stanowić dobrą bazę w rozwoju powiatu. Cechy te wymieniamy poniżej:

1) Kapitał ludzki:

- przywiązanie do tradycji, lokalnych zwyczajów, rodzinności, wysoka identyfikacja z miejscem zamieszkania, dbałość o przestrzeń w miejscu zamieszkania;
- wysoki poziom identyfikacji mieszkańców ze swoimi społecznościami lokalnymi;
- wielopokoleniowość rodzin zamieszkujących od wieków teren powiatu;
- wysoki etos pracy funkcjonujący wśród mieszkańców;
- zdolność do angażowania się mieszkańców w akcje społeczne, rozwój organizacji pozarządowych działających na rzecz lokalnego rozwoju, lokalne grupy działania;

2) Korzystne położenie geograficzne warunkujące rozwój gospodarczy powiatu:

- dobre warunki komunikacyjne pozwalające na skupienie się wokół centralnego ośrodka zachodniego obszaru funkcjonalnego województwa śląskiego jakim jest Rybnik;
- dobre połączenia komunikacyjne z największymi ośrodkami Subregionu Zachodniego;
- ulokowanie na terenie powiatu autostrady A1;
- poprawa infrastruktury drogowej stanowiące połączenie gmin powiatu z autostradą A1;

- dbać o zachowanie ruchu kolejowego zapewniającego dostęp do transportu kolejowego jak najszerzej grupie mieszkańców;

- stwarzanie korzystnych warunków przy tworzeniu terenów inwestycyjnych wokół autostrady A1;

3) *Korzystne warunki do rozwoju turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki aktywnej:*

- zabytki i obiekty o znaczeniu kulturalnym (zabytkowe szyby, obiekty architektury sakralnej, zameczki, dwory);

- wiele terenów zielonych, wykorzystywanych na potrzeby ścieżek edukacyjno-przyrodniczych; zalesienie na terenie powiatu przekraczające 32% powierzchni terenu;

- atrakcyjne położenie turystyczne, blisko Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich;

- rozwijająca się oferta turystyki aktywnej w powiecie;

Podsumowując można stwierdzić, że pozytywnie powiat rybnicki wyróżniają takie kluczowe cechy jak wysoka jakość kapitału ludzkiego, korzystne położenie zarówno pod względem atrakcyjności ekologicznej, dostępności komunikacyjnej i rozwoju gospodarczego.

Niestety nie można analizy zakończyć jedynie na pokazaniu pozytywnych cech wyróżniających powiat rybnicki, ale trzeba także wymienić bariery, które mogą utrudniać właściwy rozwój powiatu rybnickiego i podmiotów funkcjonujących na jego terenie:

1) *Bariery utrudniające rozwój sfery gospodarczej i tzw. trzeciego sektora:*

- stagnacja przetwórstwa rolno-spożywczego;

- bierność społeczeństwa, w szczególności brak przedsiębiorczości wśród ludzi młodych wkraczających na rynek pracy;

- skupienie się specjalistycznej kadry głównie wokół aglomeracji górnośląskiej i innych dużych ośrodków rozwoju;

- niski poziom zjednoczenia lokalnego środowiska przedsiębiorców, brak inicjatywności;

2) Bariery warunkujące rynek pracy:

- brak ofert pracy odpowiadających potrzebom absolwentów, spadek atrakcyjności lokalnego rynku pracy dla absolwentów;
- odpływ wysoko wykwalifikowanych kadr do większych aglomeracyjnych ośrodków rozwoju;
- nadal funkcjonujące ukryte bezrobocie w rolnictwie;
- problem z dostosowaniem oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy;

3) Bariery warunkujące rozwój turystyki i alternatywnych form spędzania czasu wolnego:

- ograniczone zasoby czasu wolnego mieszkańców, spowodowane pracą;
- słaba baza sportowo-rekreacyjna;
- wymagająca wzbogacenia oferta dostępu do kultury;
- brak nakierowania mieszkańców na rozwój turystyki na terenach wiejskich powiatu;
- słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, brak jednolitej oferty turystycznej;

4) Bariery komunikacyjne:

- utrudniona komunikacja dla mieszkańców pracujących poza granicami powiatu rybnickiego i Rybnika;
- komunikacja publiczna nie zapewniająca dojazdu z terenów wiejskich do ośrodków szkolnych;
- likwidacja połączeń kolejowych, marginalizacja transportu kolejowego;
- wymagająca unowocześnienia zwiększenia poziomu bezpieczeństwa sięl dróg publicznych;

Wykazane tu główne bariery w rozwoju powiatu rybnickiego wymagają podjęcia wspólnego wysiłku w celu jak największego ich zniwelowania, gdyż w przeciwnym razie pogłębiłyby tylko stagnację powiatu i uniemożliwiłyby dalszy rozwój.

Po analizie naszych pozytywnych cech oraz wskazaniu barier jakie ograniczają rozwój naszego powiatu, trzeba przedstawić jakie stoją przed nami cele i wyzwania, które należy osiągnąć:

- 1) Wykorzystanie wyjątkowości powiatu rybnickiego wyróżniającego go spośród innych, w szczególności w zakresie turystyki aktywnej;

- 2) Wykorzystanie pojęcia geograficznego ze szczególnym uwzględnieniem warunków komunikacyjnych;
- 3) Dobre zagospodarowanie dostępnego kapitału ludzkiego oraz działania przeciwdziałające jego odpływowi;
- 4) Poprawa dostępności komunikacyjnej, jakości dróg i ścieżek rowerowych;
- 5) Przygotowanie programów odpowiadających na zmiany demograficzne w społeczeństwie, wspieranie rozwoju rodzin, uspołecznienie i zwiększanie szans na rynku pracy dla osób niepełnosprawnych;
- 6) Dokonanie zmian w szkolnictwie zawodowym i dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy;
- 7) Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, promocja organizacji pozarządowych i wzrost zadań przez nie realizowanych;
- 8) Działania związane z wzrostem zastosowania odnawialnych źródeł energii, likwidowaniem szkodliwego azbestu oraz promowaniem postaw proekologicznych;
- 9) Promowanie przedsiębiorczości i postaw przedsiębiorczych wśród młodych;
- 10) Działania zmierzające do dobrego wykorzystania dostępnych środków zewnętrznych służących rozwojowi zarówno powiatu jak i samorządów gminnych i podmiotów tu funkcjonujących;

IV. Zarys rozwoju powiatu rybnickiego

Malując obraz powiatu rybnickiego w 2020 roku jawi się nam sprawnie funkcjonująca gospodarka, z zaangażowanym społeczeństwem na terenie gdzie wykorzystuje się zasoby naturalne do rozwoju turystyki, gdzie rozwój przebiega we współpracy i partnerstwie lokalnymi samorządami i podmiotami non profit.

W 2020 roku wyróżniał nas będzie:

1) Sprawnie funkcjonująca gospodarka opierająca się na:

- sektorze prywatnym inwestującym w nowe innowacyjne rozwiązania i procesy technologiczne, tworzącym miejsca pracy dla odpowiednio wykwalifikowanych kadr;
- rozwiniętej turystyce wykorzystującej zasoby powiatu, w tym turystyce aktywnej, rodzinnej, edukacyjnej opierającej się m.in. na ścieżkach przyrodniczych (pieszych, rowerowych, nordic walkingowych);
- wykorzystaniu posiadanej infrastruktury m.in. zabytkowej z przypisanymi jej nowymi funkcjami;
- wykorzystaniu potencjału odnawialnych źródeł energii;

2) Wysoka jakość kapitału ludzkiego opierająca się na:

- dostosowywaniu i modernizowaniu kształcenia zawodowego zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy;
- rozwijającej się ofercie placówek edukacyjnych i kulturowych;
- umiejętności mieszkańców do kreatywnego i aktywnego spędzania czasu wolnego oraz zaangażowania w rozwój lokalny;

3) Jakość życia mieszkańców na wysokim poziomie związana z:

- atrakcyjnością terenów, w szczególności posiadaniu wielu terenów zielonych, likwidowaniem azbestu;
- dobrym usytuowaniem komunikacyjnym ułatwiającym dostęp do metropolii;
- dostępnością podstawowych usług zdrowotnych, społecznych, opiekuńczych, edukacyjnych;

V. Cele rozwoju powiatu rybnickiego

W zgodzie ze zidentyfikowanymi uwarunkowaniami oraz przedstawionym zarysem powiatu rybnickiego w 2020 roku sformułowano cele strategiczne oraz uszczegółwiające je cele szczegółowe powiatu rybnickiego jako kombinacja połączonych stanów i procesów wspierających ich osiągnięcie.

Cele strategiczne	Cele szczegółowe
C1 Rozwój gospodarczy powiatu rybnickiego	C1.1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna powiatu rybnickiego; C1.2 Rozwój funkcji edukacyjnych warunkujących rozwój gospodarczy powiatu C1.3 Dynamizacja oferty turystycznej ze szczególnym uwzględnieniem terenów zielonych
C2 Kapitał ludzki o wysokich kompetencjach oraz aktywizacja mieszkańców	C2.1 Upowszechnienie infrastruktury i usług umożliwiających podnoszenie jakości kapitału ludzkiego (ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości) C2.2 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzrost znaczenia organizacji pozarządowych i zaangażowanie w inicjatywy lokalne; C2.3 Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy
C3 Przestrzeń warunkująca jakość życia i pozycję powiatu rybnickiego	C3.1 Bezpieczeństwo mieszkańców wynikające z silnej identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz funkcjonowania usług publicznych C3.2 Estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni (w tym rewitalizacja) przy zachowaniu dbałości o środowisko naturalne odzwierciedlające oczekiwania i potrzeby społeczne. C3.3 Dostępność usług wspierających rozwój rodzin oraz osób niepełnosprawnych C3.4 Spójność komunikacyjna (infrastruktura i zrównoważony transport) C3.5 Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

VI. Analiza SWOT dla celów rozwoju powiatu rybnickiego

Istotną analizy SWOT określa jej sama nazwa: S (strengths)- silne strony, W (weaknesses)- słabe strony, O (opportunities)- szanse, T (threats)- zagrożenia. Powyższe czynniki są dzielone według dwóch kryteriów: miejsca występowania oraz charakteru oddziaływania. Ze względu na miejsce występowania czynniki wyróżnił można elementy wewnętrzne (dotyczące obrębu analizowanej jednostki, organizacji) oraz zewnętrzne (czyli zachodzące w jej otoczeniu). Zaś biorąc pod uwagę kryterium oddziaływania czynniki dzielimy na pozytywne i negatywne:

- a) Czynniki wewnętrzne pozytywne (strengths)- to silne i mocne strony danej jednostki. Są to cechy wyróżniające powiat od innych jednostek i stanowiące o jego przewadze konkurencyjnej;
- b) Czynniki wewnętrzne negatywne (weaknesses)- to słabe strony powiatu, które są efektem ograniczenia szeroko rozumianych zasobów;
- c) Czynniki zewnętrzne pozytywne (opportunities)- to szanse, korzystne uwarunkowania w otoczeniu zewnętrznym powiatu, które wykorzystane w odpowiedni sposób mogą stanowić bodziec rozwojowy;
- d) Czynniki zewnętrzne negatywne (threats)- to zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne, które mogą stanowić barierę w rozwoju powiatu jak i ograniczać możliwości wykorzystania pojawiających się szans rozwojowych.

Tabela: Analiza SWOT celów strategicznych powiatu rybnickiego

C1 Rozwój gospodarczy powiatu rybnickiego	
Silne strony	Słabe strony
S1 Rozbudowa dużych zakładów inwestycyjnych przy autostradzie A1	W1 Ograniczenia w realizacji niektórych funkcji gospodarczych na terenach o wysokiej wartości przyrodniczej
S2 Wysoka jakość terenów inwestycyjnych	W2 Niska jakość kadr, braki w wysoko wyspecjalizowanych zawodach
S3 Korzystne usytuowanie komunikacyjne	W3 Słaba jakość terenów przemysłowych
S4 Wysoki potencjał małych i średnich firm	
S5 Bogactwo przyrodnicze warunkujące rozwój turystyki głównie aktywnej i edukacyjnej	

<i>Szanse dla rozwoju</i>	<i>Zagrożenia dla rozwoju</i>
O1 Zainteresowanie inwestorów województwem śląskim	T1 Wzrastające koszty prowadzenia działalności gospodarczej
O2 Wysoka mobilność firm poszukujących terenów inwestycyjnych pod działalność	T2 Koncentracja firm inwestujących w innowacje wokół dużych ośrodków akademickich
	T3 Słabe dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy

C2 Kapitał ludzki o wysokich kompetencjach oraz aktywizacja mieszkańców

<i>Silne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
S1 Dostęp do edukacji na dobrym poziomie	W1 Procesy demograficzne i migracyjne wymuszające zmiany w szkolnictwie i na rynku pracy
S2 Pracowitość wśród mieszkańców powiatu oraz umiejętność dostosowywania się do nowych warunków rynku pracy	W2 Brak dopasowania posiadanych kompetencji z potrzebami rynku pracy
S3 Podtrzymywanie kultury lokalnej i tradycji	W3 Funkcjonowanie skupisk dotkniętych bezrobociem, patologiami,
S4 Aktywność organizacji pozarządowych, organizowanie czasu wolnego	

<i>Szanse dla rozwoju</i>	<i>Zagrożenia dla rozwoju</i>
O1 Dobre skomunikowanie z Aglomeracją Górnośląską i ośrodkami naukowymi	T1 Niska elastyczność systemu edukacji
O2 Chęć osiedlania się wokół aglomeracji, ale na terenach wiejskich,	T2 Słabe tempo rozwoju przedsiębiorczości społecznej
O3 Rozwój społeczeństwa informacyjnego	T3 Proces emigracji młodych, wykształconych osób do aglomeracji,

C3 Przestrzeń warunkująca jakość życia i pozycję powiatu rybnickiego

<i>Silne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
S1 Dobra infrastruktura w zakresie pomocy społecznej	W1 Braki w infrastrukturze komunikacyjnej
S2 Dogodne połączenie komunikacyjne i duża zielonych terenów	W2 Tereny wymagające rewitalizacji, zaniedbane przestrzenie wymagające nowego zagospodarowania
S3 Organizowane cykliczne imprezy kulturalne promujące powiat (Magia Rocka, Around the Rock, Przegląd Powiatowe Zespołów Artystycznych)	W3 Niska jakość powietrza, problem z usuwaniem azbestu, problem niskiej emisji,

S4 Aktywność lokalnych stowarzyszeń i mieszkańców, angażowanie w wydarzenia lokalne S5 Dostępność terenów o wartościach kulturowych (zabytki) oraz przyrodniczych	W4 Wymagająca modernizacji infrastruktura transportu rowerowego
<i>Szanse dla rozwoju</i>	<i>Zagrożenia dla rozwoju</i>
O1 Wzrost zainteresowania turystyką rowerową szczególnie wśród młodych; O2 Dostępność środków pozabudżetowych na rozwój powiatu O3 Zainteresowanie środowisk związanych z organizacjami pozarządowymi podejmowaniem inicjatyw w przestrzeni publicznej O4 Rozwój regionalnej infrastruktury komunikacyjnej	T1 Duże koszty działań rewitalizacyjnych T2 Zagłamanie i brak spójności w transporcie publicznym T3 Emigracja dobrze wykształconych kadr do większych aglomeracji

VII. Kierunki działań

Kierunki działań wyznaczają obszary w ramach których podejmowane powinny być aktywności i na podstawie których powinno realizować się określone przedsięwzięcia:

Cele szczegółowe	Działania	Horyzont realizacji
C1.1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna powiatu rybnickiego	D1 Przygotowywanie terenów inwestycyjnych wykorzystujących połączenie komunikacyjne (w szczególności bliskość autostrady A1) D2 Wspólne inicjatywy na rzecz promocji terenów inwestycyjnych D3 Promowanie przedsiębiorczości w szkolnictwie ponadgimnazjalnym	2020
C1.2 Rozwój funkcji edukacyjnych warunkujących rozwój gospodarczy powiatu	D4 Bieżący monitoring potrzeb rynku pracy i dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku D5 Angażowanie sektora prywatnego w szkolnictwo zawodowe	2020
C1.3 Dynamizacja oferty turystycznej ze szczególnym uwzględnieniem terenów zielonych	D6 Inicjowanie działań zmierzających do zagospodarowania terenów zielonych na potrzeby turystyki i rekreacji- Ścieżki edukacyjno-przyrodnicze D7 Edukacja kulturalna pozwalająca na twórcze zagospodarowanie wolnego czasu przez mieszkańców D8 Nowe zagospodarowanie zaniedbanych przestrzeni publicznych poprzez nadanie im walorów kulturalnych, turystycznych	2020
C2.1 Upowszechnienie infrastruktury i usług umożliwiających podnoszenie jakości kapitału ludzkiego (ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości)	D9 Wdrażanie programów z zakresu profilaktyki zdrowotnej, nowe kompetencje dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym niepełnosprawnych) D10 Pogłębianie współpracy z przedsiębiorcami w zakresie edukacji, dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy D11 Zagospodarowanie czasu wolnego bogatą ofertą kulturalną	2020

C2.2 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzrost znaczenia organizacji pozarządowych i zaangażowanie w inicjatywy lokalne	D12 inicjowanie wydarzeń umożliwiających mieszkańcom włączyć się w rozwój swoich miejscowości (projekty kulturowe, edukacyjne, przyrodnicze); D13 Nadawanie przestrzeniom publicznym zdegradowanym nowych funkcji społecznych, zaangażowanie mieszkańców w szeroko pojętą rewitalizację D14 Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie doradztwa, lokalizacji	2020
C2.3 Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy	D15 Monitorowanie zapotrzebowania na zawody na rynku pracy, prognozowanie D16 Modernizacja pracowni szkolnictwa zawodowego w celu wprowadzania najnowszych technologii i innowacji	2020
C3.1 Bezpieczeństwo mieszkańców wynikające z silnej identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz funkcjonowania usług publicznych	D17 Wspieranie funkcjonowania usług publicznych na terenie powiatu D18 Działania podnoszące odpowiedzialność mieszkańców za stan przestrzeni publicznych	2020
C3.2 Estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni (w tym rewitalizacja) przy zachowaniu dbałości o środowisko naturalne odzwierciedlające oczekiwania i potrzeby społeczne.	D19 Kreowanie funkcjonalnego i estetycznego zagospodarowania przestrzeni publicznych D20 Dbanie o dziedzictwo kulturowe, nadawanie zdegradowanym przestrzeniom publicznym nowych funkcji D21 Rewitalizacja terenów przemysłowych, pokolejowych, pozegeerowych	2020
C3.3 Dostępność usług wspierających rozwój rodzin oraz osób niepełnosprawnych	D22 Monitoring sytuacji społecznej powiatu i wdrażanie programów i strategii z zakresu polityki społecznej D23 Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy w uzyskaniu nowych kompetencji społecznych i zawodowych	2020
C3.4 Spójność komunikacyjna (infrastruktura i zrównoważony transport)	D24 Poprawa infrastruktury drogowej z rozbudowaniem sieci komunikacji rowerowej D25 Działania podejmowane we współpracy z innymi samorządami w celu ujednolicenia transportu zbiorowego	2020

C3.5 Poprawa stanu Środowiska przyrodniczego	D26 Realizacja programów z zakresu edukacji ekologicznej D27 Działania zmierzające do ograniczania procesu niskiej emisji D28 Likwidacja azbestu na terenie powiatu rybnickiego D29 Zastosowanie odnawialnych Źródeł energii w przestrzeni publicznej D30 Uregulowanie gospodarki wodno-Ściekowej	2020
--	---	------

VIII. Monitoring strategii i wskaźniki pomiaru celów strategicznych

Niniejsza Strategia powstała w oparciu o zasadę partnerstwa zakładającą współpracę wokół realizacji jej celów wszystkich interesariuszy powiatu (w tym samorządów gminnych, podmiotów publicznych, przedstawicieli biznesu i organizacji społecznych).

Powiat (reprezentowany przez starostwo powiatowe) w niniejszej Strategii ma nad wszystko przypisaną funkcję koordynacyjną działań rozwojowych, podejmowanych przez różne podmioty, w ramach różnych instrumentów wdrożeniowych.

Za zarządzanie Strategią odpowiadają

Rada Powiatu i Starosta Rybnicki (bieżący nadzór nad realizacją Strategii),

Koordinator wdrażania Strategii i Referat Funduszy Zewnętrznych (odpowiadający za promocję Strategii, koordynowanie wdrażania i monitoring).

System zarządzania Strategią obejmuje działania mające na celu ciągłe doskonalenie w ramach koncepcji powiatu jako organizacji uczącej się. Finansowanie działań zaplanowanych w niniejszej strategii będzie pochodziło z budżetu powiatu, budżetów gmin, środków zewnętrznych z Unii Europejskiej oraz budżetu państwa w ramach programów tematycznych.

Realizacja celów określonych w Strategii, zaplanowana na 5 lat, będzie wymagała prowadzenia monitoringu tak, żeby można było stwierdzić czy podejmowane działania wpisują się w logikę całej Strategii i czy przynoszą zakładane efekty. Dlatego też przyjęto system monitorowania realizacji Strategii, oparty o zaproponowane w tabeli 1 wskaźniki. Zakłada się, iż monitoring będzie prowadzony w systemie corocznym, raport z realizacji Strategii, przygotowany w oparciu o zaproponowane wskaźniki, będzie przedstawiany Zarządowi Powiatu. Na podstawie wyników monitoringu co 2 lata dokonany będzie przegląd realizacji i aktualności wyznaczonych w Strategii celów względem sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu i w zależności od jego wyników przeprowadzana będzie aktualizacja dokumentu

Tabela: Wskaźniki pomiaru celów strategicznych

Cel strategiczny	Wskaźnik pomiaru celu
C1 Rozwój gospodarczy powiatu rybnickiego	- Liczba bezrobotnych w powiecie rybnickim z uwzględnieniem osób młodych, długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, z wykształceniem wyższym, zawodowym,

	- Liczba nowo powstałych obiektów turystycznych, rekreacyjnych, ścieżek przyrodniczych - Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych
C2 Kapitał ludzki o wysokich kompetencjach oraz aktywizacja mieszkańców	- Liczba bezrobotnych w powiecie rybnickim w wieku 18-26 lat, - Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, - Liczba organizacji pozarządowych na terenie powiatu rybnickiego, - Liczba nowych ofert edukacyjnych dostosowanych do oczekiwań rynku pracy, w tym liczba absolwentów, którzy znajdują zatrudnienie w przeciągu 4 miesięcy od ukończenia szkoły; - Liczba placówek oświatowych wyposażonych w nowoczesny sprzęt i pomoce naukowe; - Liczba nowych oddziałów przedszkolnych - Liczba osób korzystających ze staży zawodowych, - Liczba imprez o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym organizowanych na terenie powiatu - Liczba nowych obiektów infrastruktury spędzania czasu wolnego,
C3 Przestrzeń warunkująca jakość życia i pozycję powiatu rybnickiego	- Liczba i wartość projektów podejmowanych na rzecz poprawy środowiska przyrodniczego; - Wartość emisji gazów i pyłów do atmosfery, w tym redukcja emisji CO2 do atmosfery, - Liczba użytkowników publicznych korzystających z odnawialnych źródeł energii; - Powierzchnia zrewitalizowanych terenów; - Liczba unieszkodliwionych wyrobów azbestowych,

	- Liczba obiektów dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego z nadanymi nowymi funkcjami, poddanych konserwacji, renowacji itp. - Długość wybudowanych/wyremontowanych/przebudowanych dróg w powiecie - Długość wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych ścieżek rowerowych, -Ilość osób niepełnosprawnych uczestniczących w różnych formach terapii zajęciowej; - Ilość doposażonych sąg publicznch w nowe sprzęty;
--	---

IX. ZAKOŃCZENIE

W niniejszej Strategii wykorzystano następujące materiały:

1. Folder *„Powiat rybnicki”*
2. *„Powiat Rybnicki patrzymy w przyszłość z myślą o przeszłości 1818-2008”*, Katowice 2008, INFOMAX Katowice
3. *„Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”* Wojciech Dziemianowicz, Katarzyna Szmigiel-Rawska, Paulina Nowicka, Anna Dębrowska, Warszawa 2012,
4. *Strategia Rozwoju Subregionu Zachodniego na lata 2014-2020*, Rybnik 2015
5. *Regionalny Program Operacyjny Województwa śląskiego na lata 2014-2020*
6. *Strategia Rozwoju Województwa śląskiego 2020+”*